

Ajatushautomo
KOMPASSI

AJATUSHAUTOMO KOMPASSI

KRISTILLISDEMOKRATIA

TÄSSÄ AJASSA

KD:n Kesäpäivät 15.8.2026

Annika Lyytikäinen ja Tommi Terä

AJATUSHAUTOMO KOMPASSI

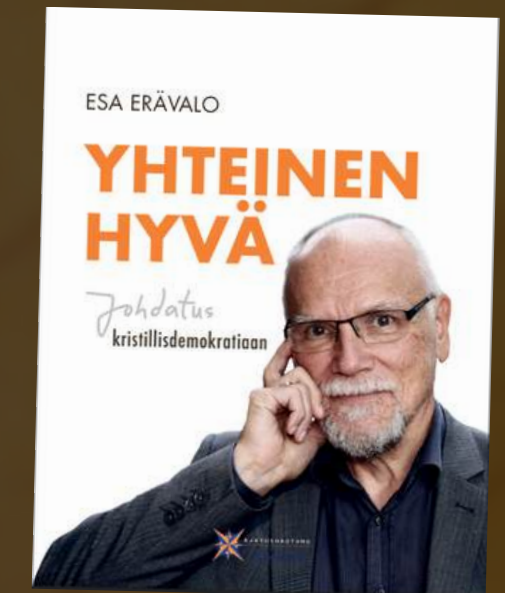

Perustettu vuonna 2016.

“Kompassin tarkoituksena on suomalaista yhteiskuntaa kehittävän yhteiskunnallisen tutkimuksen, keskustelun ja päätöksenteon edistäminen kristillisdemokraattiselta arvopohjalta.”

Toiminnan tulokset

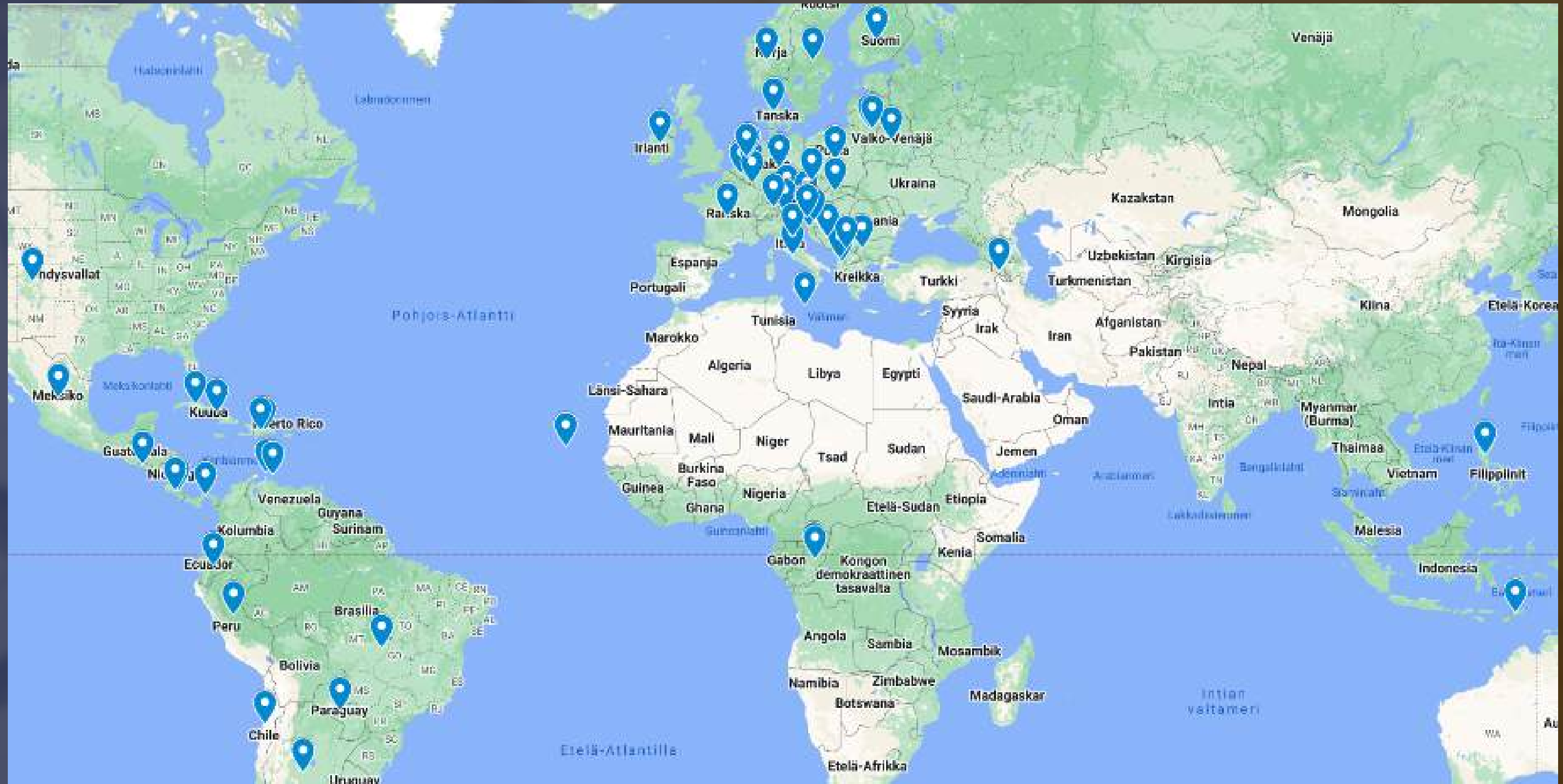
- 1-3 kristillisdemokratiaa käsittelevää ja/tai siitä ponnistavaa julkaisua per vuosi
- Tapahtumia ja tilaisuuksia
- Asiantuntijat käytettävissä koulutuksissa

“Jos on olemassa **yksi ideologinen ja puoluepoliittinen liike**, joka on **luonut poliittisen maailman**, jossa eurooppalaiset elävät nykyään, vastauksen on oltava **kristillisdemokratia.**”

Jan-Werner Müller

YHTEISET PERIAATTEET – ERILAISET KANSALLISET SOVELLUKSET

**"Kristillisdemokraatit pyrkivät päättäväisesti
rakentamaan demokraattista ja vapaata
Eurooppaa fasismin jättämään tyhjiöön ja
kommunismille alttiiksi joutuneeseen tilaan."**

Paolo Morisi

KRISTILLISET ARVOT

KRISTILLISDEMOKRATIAN LÄHTÖKOHTANA

Ihmisarvo: jokaisen arvo on luovuttamaton.

Personalismi: ihminen on vapaa ja vastuullinen persoona, joka elää suhteessa toisiin.

Yhteinen hyvä: politiikan tehtävä ei ole palvella vain vahvimpia tai äänekkäimpiä ryhmiä.

Epätäydellisyys: ihmiset ja vallankäyttäjät ovat erehtyviä, joten valta tarvitsee rajat ja vastavoimat.

KRISTILLISDEMOKRAATTISTA YHTEISKUNTAA RAKENTAMASSA

Solidaarisuus: kannamme vastuuta toisistamme, erityisesti heikoimmista.

Subsidiariteetti: vastuu ja päätökset mahdollisimman lähelle ihmistä, mutta ylemmän tason on autettava tarvittaessa.

Sosiaalinen markkinatalous: taloudellinen vapaus yhdistetään yhteiskunnalliseen vastuuseen.

Viljely ja varjelu: luonnosta, taloudesta ja yhteiskunnasta huolehditaan myös tulevia sukupolvia varten.

Perhe ja lähiyhteisöt: yhteiskunta ei muodostu vain yksilöistä ja valtiosta.

KRISTILLISDEMOKRAATIN KYSYMYKSET PÄÄTÖSTÄ TEHDESSÄÄN

Kunnioittaako ratkaisu jokaisen ihmisarvoa?

Vahvistaako se ihmisen omaa vastuuta ja läheisiä yhteisöjä?

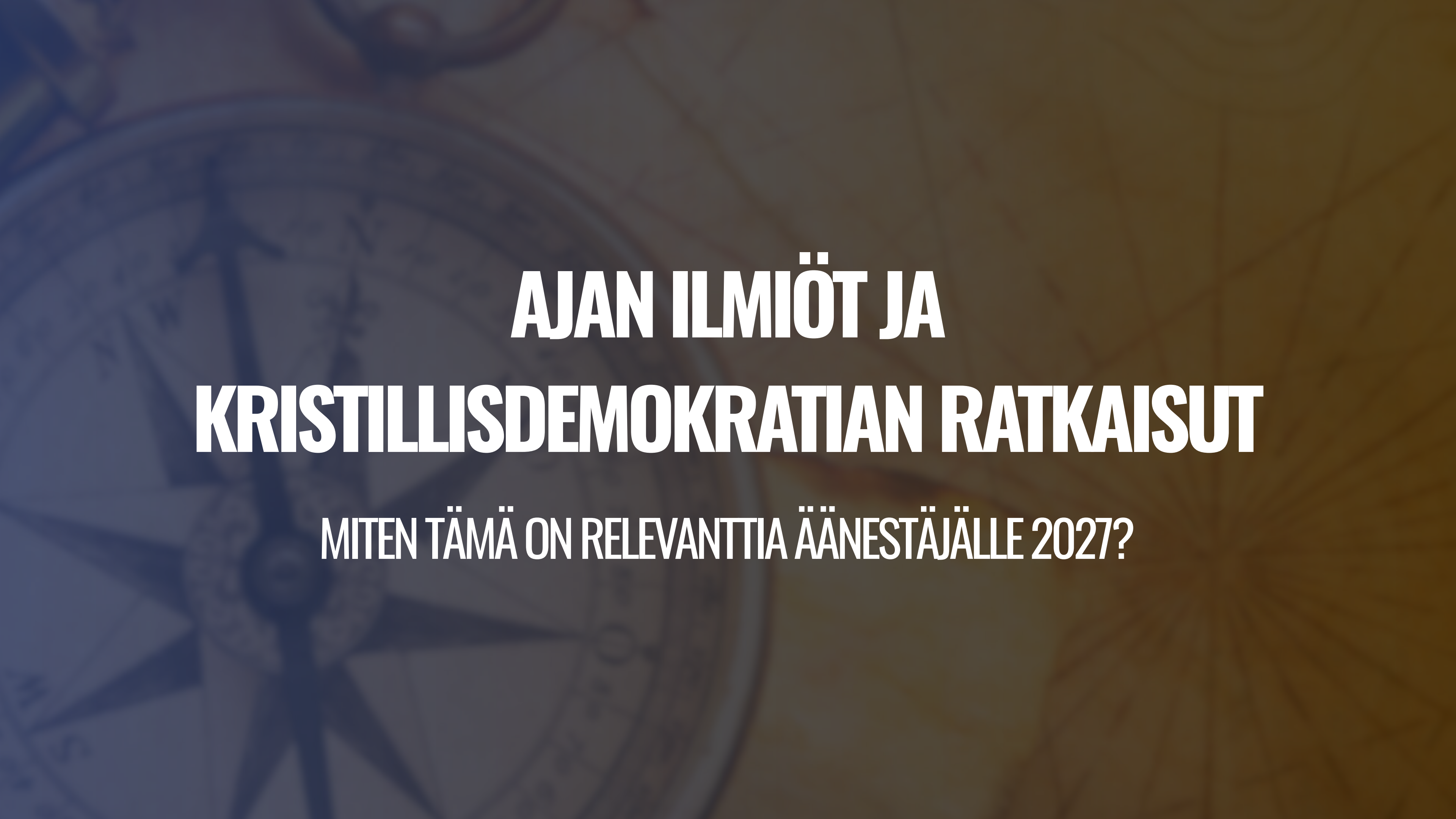
Edistääkö valinta yhteistä hyvää?

Kantaako se erityistä vastuuta heikoimmista?

Tehdäänkö päätös oikealla tasolla ja riittävän lähellä ihmistä?

Onko ratkaisu kestävä myös seuraaville sukupolville?

→ *Jonka jälkeen haetaan käytännössä parasta mahdollista ratkaisua.*

AJAN ILMIÖT JA KRISTILLISDEMOKRATIAN RATKAISUT

MITEN TÄMÄ ON RELEVANTTIA ÄÄNESTÄJÄLLE 2027?

AJAN ILMIÖ: KUN IHMISESTÄ TULEE NUMERO

Ajan ilmiöitä

- Väestön ikääntyminen sekä hoivan työvoima- ja rahoituspaineet
- Palveluiden ja päätöksenteon automatisointi
- Ihmiselämän arvottaminen kustannusten, toimintakyvyn tai yhteiskunnallisen hyödyn perusteella
- Tekoäly ja algoritmit määrittävät arkeamme ja päättävät puolestamme

AJAN ILMIÖ: KUN IHMISESTÄ TULEE NUMERO

Ajan ilmiöitä

- Väestön ikääntyminen sekä hoivan työvoima- ja rahoituspaineet
- Palveluiden ja päätöksenteon automatisointi
- Ihmiselämän arvottaminen kustannusten, toimintakyvyn tai yhteiskunnallisen hyödyn perusteella
- Tekoäly ja algoritmit määrittävät arkeamme ja päättävät puolestamme

Kristillisdemokraattinen vastaus

- Ihmisarvo ei riipu iästä, terveydestä, toimintakyvystä tai yhteiskunnallisesta hyödyntä.
- Teknologiaa hyödynnetään ihmisen tukena, mutta vastuu päätöksistä säilyy ihmisellä. Ihmisarvo asetetaan aina teknologian ja tehokkuuden edelle.
- Ikääntyneet nähdään yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä ja voimavarana, ja hoivan vastuu jaetaan läheisten, yhteisöjen ja julkisen vallan kesken.

AJAN ILMIÖ: KUN YHTEISKUNTA JAKAUTUU LEIREIHIN

Ajan ilmiöitä

- Poliittinen vastustaja nähdään vihollisena ja some palkitsee kärjistämisestä.
- Yhteinen todellisuus ja luottamus rapautuvat.
- Poliittista identiteettiä rakennetaan yhä useammin vastustajien kautta.

AJAN ILMIÖ: KUN YHTEISKUNTA JAKAUTUU LEIREIHIN

Ajan ilmiöitä

- Poliittinen vastustaja nähdään vihollisena ja some palkitsee kärjistämisestä.
- Yhteinen todellisuus ja luottamus rapautuvat.
- Poliittista identiteettiä rakennetaan yhä useammin vastustajien kautta.

Kristillisdemokraattinen vastaus

- Jokaisella on loukkaamaton ihmisarvo, ja totuudellisuus velvoittaa myös omaa puolta.
- Poliitiikan lähtökohtana on yhteinen hyvä, ei ryhmien välinen nollasummapeli.
- Ihmisen epätäydellisyys edellyttää vallan rajoittamista, vuoropuhelua ja kykyä kuunnella toisin ajattelevia.
- Lähipäätösperiaate “laskee konfliktin lämpötilaa”.

AJAN ILMIÖ: KUN TULEVAISUUTTA ELETÄÄN VELAKSI

Ajan ilmiöitä

- Julkisen talouden velkaantuminen ja hyvinvointivaltion rahoituspaineet
- Lyhytjänteinen päätöksenteko ja kasvava taloudellinen ja sosiaalinen korjausvelka
- Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen ylikulutus

AJAN ILMIÖ: KUN TULEVAISUUTTA ELETÄÄN VELAKSI

Ajan ilmiöitä

- Julkisen talouden velkaantuminen ja hyvinvointivaltion rahoituspaineeet
- Lyhytjänteinen päätöksenteko ja kasvava taloudellinen ja sosiaalinen korjausvelka
- Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen ylikulutus

Kristillisdemokraattinen vastaus

- Vastuullinen taloudenpito sekä työn, yrittäjyyden ja kasvun vahvistaminen: **sosiaalinen markkinatalous**
- Menojen priorisointi, ennaltaehkäisy ja heikoimmista huolehtiminen
- Viljely ja varjelu sekä sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus
- Yhteinen arvoperusta sekä taloudelle että etiikalle

AJAN ILMIÖ: KUN TURVALLISUUS JA DEMOKRATIA HORJUVAT

Ajan ilmiöitä

- Venäjän hyökkäyssota, geopoliittinen epävarmuus ja autoritaaristen valtioiden vahvistuminen
- Demokratian ja oikeusvaltion haastaminen
- Hybridivaikuttaminen, disinformaatio ja yhteiskunnallisen luottamuksen heikkeneminen

AJAN ILMIÖ: KUN TURVALLISUUS JA DEMOKRATIA HORJUVAT

Ajan ilmiöitä

- Venäjän hyökkäyssota, geopoliittinen epävarmuus ja autoritaaristen valtioiden vahvistuminen
- Demokratian ja oikeusvaltion haastaminen
- Hybridivaikuttaminen, disinformaatio ja yhteiskunnallisen luottamuksen heikkeneminen

Kristillisdemokraattinen vastaus

- Vahva maanpuolustus, turvalliset rajat ja vapauttaan puolustavien kansojen tukeminen
- Ihmisarvon, demokratian ja oikeusvaltion sekä riippumattomien instituutioiden puolustaminen
- Kokonaisturvallisuus, huoltovarmuus ja vahva kansalaisyhteiskunta
- Totalitarismin vastustaminen on kristillisdemokratian DNA:ssa

KRISTILLISDEMOKRATIAN ERITYINEN TARJONTA

Vapaus ja vastuu kuuluvat yhteen.

Ihminen ei ole valtion alamainen mutta ei myöskään muista riippumaton yksilö.

Arvot ja sosiaalinen vastuu kuuluvat yhteen.

Elämän, perheiden ja lähiyhteisöjen puolustaminen kuuluu yhteen heikoimmista huolehtimisen kanssa.

Markkinat ja oikeudenmukaisuus kuuluvat yhteen.

Taloudellista vapautta tarvitaan hyvinvoinnin luomiseen, mutta ihmisarvoa ei jätetä markkinoiden ratkaistavaksi.

MIKSI OLEN KRISTILLISDEMOKRAATTI 2027

1. Tarvitaan **vaihtoehto sekä individualismille että tasapäistävälle kollektivismille**. Ihminen ei ole valtion alamainen mutta ei myöskään muista riippumaton yksilö.
2. Kristillisdemokraattinen keksintö, **sosiaalinen markkinatalous**, on kestävin vaihtoehto taittaa valtion velkaantumisen. Taloudellista vapautta tarvitaan hyvinvoinnin luomiseen, mutta ihmisarvoa ei jätetä markkinoiden ratkaistavaksi.
3. **Suomen kohtalo ratkaistaan perheissä**: perheet voivat hyvin, kun he voivat päättää omista asioistaan. Hyvinvoiviin perheisiin syntyy lapsia, kasvetaan vakaiksi aikuisiksi ja huolehditaan ikäihmisistä.
4. Yllättävät mullistukset edellyttävät **tarkkaan viritettyä eettistä kompassia**, joka asettaa ihmisarvon ensin. Kristillisdemokratia on syntynyt polarisaation sillanrakentajaksi, ja parhaimmillaan tosipaikan tullen.

LUE LISÄÄ:

